

CUPRINS

ADR Vest a lansat platforma digitală de monitorizare a investițiilor finanțate prin Programul Regional pag. 2

Transportul public din Timișoara intră într-o nouă eră: primele troleibuze noi, după 15 ani, pe traseu pag. 3

CIVINET ROMÂNIA: De la aglomerație la autonomie – Schimbarea mindset-ului urban începe cu drumul spre școală pag. 4-5

Progresele UE în domeniul ciclismului: o mobilitate mai ecologică, sănătoasă și incluzivă pag. 6

Apel pentru orașe: Înscrieri deschise în NetZeroCities Twinning Learning Programme

NetZeroCities a lansat cea de-a cincea ediție a *Twinning Learning Programme*, un program de învățare prin cooperare, desfășurat pe parcursul a 12 luni, în cadrul Misiunii UE „Orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic până în 2030”. Orașele care participă deja într-o inițiativă sau într-un proiect partener NetZeroCities sunt eligibile pentru a se alătura acestui nou grup.

Programul presupune formarea unor „twin-uri” între municipalități implicate în proiecte partenerie și orașe din cadrul Misiunii UE, cu scopul de a face schimb de experiențe concrete, de a învăța din soluții dovedite de acțiune climatică și de a elabora un plan comun de acțiune. Participanții vor lua parte la ateliere online tematice și la două

vizite de studiu. *Matchmaking Days* vor avea loc în primăvara anului 2026, iar programul se va desfășura efectiv din toamna anului 2026 până în toamna anului 2027.

Înscrierea orașelor se face prin completarea formularului dedicat, până la data de **30 ianuarie 2026**. Pentru a sprijini procesul de aplicare și pentru a răspunde întrebărilor, echipa NetZeroCities organizează o sesiune online de informare pe **15 ianuarie 2026, la ora 13:00 CET**.

Orașele interesate sunt încurajate să profite de această oportunitate de a se alătura celei mai ample inițiative de învățare între egali din cadrul Misiunii UE pentru orașe, care reunește deja peste 200 de municipalități europene. Pentru informații suplimentare, echipa NetZeroCities poate fi contactată direct la twinning@netzerocities.eu.

NET ZERO CITIES

TWINNING LEARNING PROGRAMME

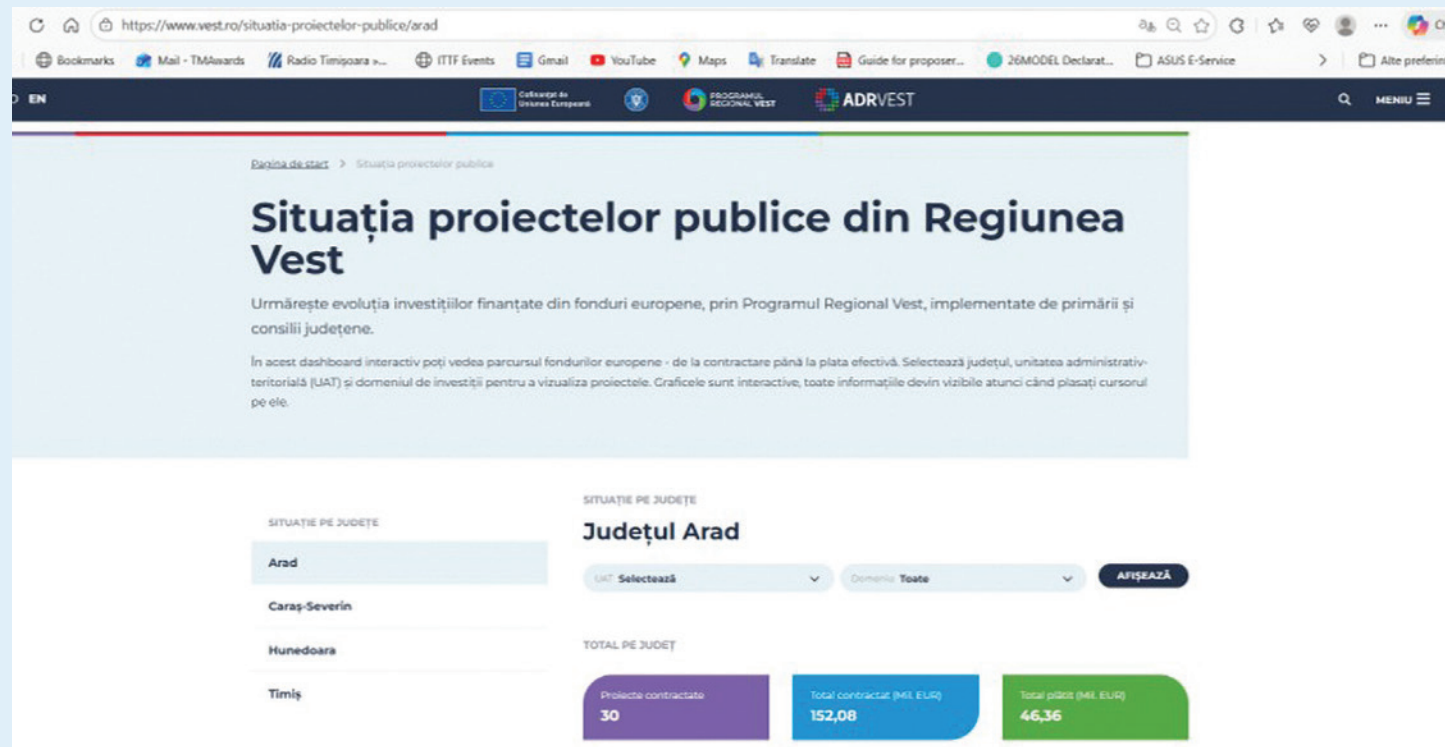
22 new cities paired

with 18 Mission cities

PART OF THE EU MISSIONS
CLIMATE-NEUTRAL & SMART CITIES

Funded by the European Union

© European Union, 2025.

ADR Vest a lansat platforma digitală de monitorizare a investițiilor finanțate prin Programul Regional

Locuitorii Regiunii Vest pot afla acum stadiul proiectelor europene implementate de autoritățile din orașul lor prin Programul Regional Vest. Instrumentul lansat de ADR Vest permite vizualizarea în timp real a informațiilor privind investițiile europene ale administrațiilor locale și județene.

Informațiile sunt disponibile publicului într-un format digital, interactiv, prin inter-

mediul site-ului vest.ro. Platforma permite vizualizarea proiectelor finanțate în fiecare județ și localitate, precum și urmărirea progresului financiar al fiecărui proiect – de la contractare și până la plata efectivă.

Platforma are o interfață intuitivă, care permite filtrarea proiectelor după județ, localitate sau domeniu și poate fi accesată aici: www.vest.ro/situatia-proiectelor-publice/arad

În această etapă, site-ul include informații despre aproape 200 de proiecte contractate de autoritățile publice locale din regiune, cu o valoare eligibilă de peste 760 milioane euro. Instrumentul va fi actualizat permanent, pe măsură ce noi contracte sunt semnate și implementate.

Platforma a fost lansată la finalul unui an în care ținta de absorbție a fost depășită cu aproape 50%, adică de la 129 de milioane de euro estimați, la 191,41 milioane de euro investiți.

Peste 900 de proiecte, cu o valoare totală de peste 1,4 miliarde de euro, au fost depuse până în acest moment în cadrul Programului Regional Vest. 317 proiecte au fost deja contractate, cu o valoare nerambursabilă totală de peste 930 de milioane de euro și se află în curs de contractare proiecte de încă 50 milioane de euro. Printre proiectele în curs de implementare se numără rețele de drumuri județene modernizate în toate cele patru județe (Arad, Caraș Severin, Hunedoara și Timiș), promenade și piste de biciclete la Reșița, tramvaie noi la Arad, piste de biciclete și pasarela la Petroșani, parcuri noi în Deva, Reșița sau Lugoj și proiecte de regenerare urbană în Timișoara, Sănnicolau Mare și Hunedoara.

MAȘINILE ELECTRICE REVIN ÎN FORȚĂ PE PIAȚA AUTO DIN ROMÂNIA

Piața auto continuă trendul ascendent, iar octombrie 2025 confirmă revenirea în forță a mașinilor electrice. Înmatriculările de autoturisme noi au crescut cu 11% față de aceeași lună a anului trecut, ajungând la 12.769 de unități, potrivit datelor DGPCI analizate de APIA. Cea mai spectaculoasă evoluție este înregistrată de mașinile 100% electrice (BEV), care au crescut cu 80% și au atins o cotă de piață de 8%, față de 4,9%

în octombrie 2024.

Împreună cu modelele hibride și plug-in hybrid, segmentul „electrificat” ajunge la 56,5% din piață, depășind clar vânzările de autoturisme pe benzină și motorină. În topul mărcilor din luna octombrie se află Dacia, cu 3.439 de unități înmatriculate, urmată de Toyota (1.332) și Renault (905). Datele arată o schimbare de paradigmă: electrificarea nu mai este o nișă, ci noul standard al pieței auto.

TRANSPORTUL PUBLIC DIN TIMIȘOARA INTRĂ ÎNTR-O NOUĂ ERĂ: PRIMELE TROLEIBUZE NOI, DUPĂ 15 ANI, PE TRASEU

După 15 ani, primele troleibuze noi sunt pe traseu în Timișoara din această toamnă. Ultima achiziție de astfel de vehicule a avut loc în 2008, iar înnoirea lor marchează un moment simbolic, dar și practic, pentru mobilitatea urbană a orașului. Noile troleibuze sunt silențioase, confortabile și nepoluante, gândite pentru a răspunde nevoilor actuale ale călătorilor și pentru a face transportul public mai atractiv.

Această investiție face parte dintr-un program amplu de modernizare a flotei, finanțat printr-o alocare record de 75 de

milioane de euro obținută de Primăria Timișoara prin PNRR. Cu acești bani, orașul a achiziționat deja 17 tramvaie noi, 30 de autobuze și 33 de troleibuze moderne. În plus, autobuzele electrice sunt așteptate să ajungă în oraș până în vara anului viitor și vor completa flota deja modernizată cu 44 de autobuze electrice aflate în exploatare. Pentru a susține această tranziție, Primăria Timișoara a finalizat în această toamnă o platformă modernă cu 48 de stații de încărcare pentru autobuze electrice, la depoul Societății de Transport Public Timișoara.

Obiectivul administrației locale este clar: transportul public să devină principala opțiune de deplasare în oraș. Cu fonduri europene câștigate, Timișoara va ajunge să aibă aproape 200 de mijloace de transport public noi, moderne și ecologice – cea mai mare înnoire a transportului public local din istoria orașului. Faptul că deja jumătate dintre timișoreni folosesc transportul public pentru deplasările zilnice este un semnal clar că aceste investiții încep să dea rezultate și că direcția aleasă este una corectă pentru un oraș mai curat, mai eficient și mai prietenos cu locuitorii săi.

CIVINET ROMÂNIA: De la aglomerație la autonomie – Schimbarea mindset-ului urban începe cu drumul spre școală

Brașov, România – 12 Noiembrie 2025 – Rețeaua Națională CIVINET ROMÂNIA a reunit experți de top, lideri comunitari și autorități locale la Brașov, într-un eveniment crucial dedicat prioritizării mobilității active școlare. Subiectul central a fost modul în care inițiativele precum School Streets, Pedibus și Bicăbús schimbă realitățile urbane, reducând traficul și poluarea, în timp ce promovează un stil de viață sănătos și responsabil pentru elevi.

Evenimentul a subliniat un obiectiv comun: acela de a redă elevilor independența dreptul de a merge în siguranță la școală.

SCHOOL STREETS: MĂSURI DE JUSTIȚIE SPAȚIALĂ CU IMPACT GLOBAL

Conceptul de School Street – un tronson de drum închis temporar sau permanent traficului auto în fața școlii – a fost prezentat ca o soluție esențială pentru a asigura

siguranța copiilor.

Samuel Dillon, Manager al programului School Streets pentru districtul Lambeth din Londra, a împărtășit experiența unuia dintre cele mai ambițioase programe de acest tip din Europa, care a redus semnificativ traficul și riscul de accidente și care a câștigat Premiul pentru Sustenabilitate CIHT în 2025.

La nivel local, Adrian Frățilă (Facilitator *Just Streets* în Cugir) a descris transformarea urbană bazată pe o abordare participativă, unde mobilitatea devine umană, punând oamenii în prim plan. Cugirul s-a poziționat ca un *front-runner* în schimbarea culturală, demonstrând că aceste inițiative sunt măsuri de justiție spațială care oferă părinților garanția de siguranță pentru a alege mersul pe jos.

De asemenea, Sándor Gál (Director Executiv, Fundația Comunitară Mureș) a detaliat proiectul Erasmus+ *School Streets – Bucură-te de drumul către școală*, care dezvoltă ghiduri pentru școli și autorități

publice și testează conceptul în parteneriate românești (inclusiv Reghin și Târgu Mureș).

PEDIBUS ȘI BICIBÚS: PUTEREA COMUNITĂȚII ȘI SCHIMBAREA COMPORTAMENTALĂ

Unul dintre cele mai impresionante studii de caz prezentate a fost Programul Pedibus din Sfântu Gheorghe, coordonat de Buslig Kincső. Programul a evoluat de la un simplu proiect-pilot la un program comunitar de amploare care implică zilnic zeci de copii pe trasee multiple.

- Comunitate: Succesul se bazează pe implicarea a numeroși voluntari adulți (părinți, profesori, pensionari, sportivi, antreprenori) care însoțesc copiii.
- Impact: Pedibus nu înseamnă doar deplasare, ci comunitate, experiență și educație, contribuind la creșterea independenței copiilor și la întărirea legăturilor comunitare.
- Replicabilitate: Datorită impactului

său pozitiv, modelul Pedibus din Sfântu Gheorghe a fost preluat în prezent în 11 orașe din România.

Din Barcelona, Lorena Axinte (Voluntară *Bicăbús*) a ilustrat cum mișcările de mobilitate activă sunt adesea auto-organizate de voluntari și asociațiile de părinți. *Bicăbús* a luat naștere ca o "Rebeliune Școlară" (#SchoolRebellion) în 2020/2021, cerând străzi mai sigure, mai puțin zgomot și mai puțină poluare. Viziunea comunității este de a avea străzi atât de sigure încât să nu mai fie nevoie de *Bicăbús*.

DATE, DESIGN ȘI COLABORARE: FUNDAȚIA SUCCESULUI DURABIL

Pentru ca aceste programe să fie scalabile și eficiente, este vital sprijinul tehnic și instituțional.

Andrei Rusu (Fondator *Urban Bike Revolution*, Sibiu) a subliniat rolul critic al datelor. Studiile de mobilitate școlară arată clar unde este nevoie de intervenție. Datele oferă claritate, indică nevoi concrete, ajută la formularea strategiilor și măsoară eficiența. El a încurajat municipalitățile să

dimensioneze mobilitatea școlară la nivelul comunității și să implice școlile, considerate cel mai loial partener.

Dragoș Nistor (Arhitect și urbanist) a completat această perspectivă, punând accent pe designul urban de înaltă calitate și pe implementarea soluțiilor de calmare a traficului în jurul școlilor. Interacțiunea cu infrastructura auto limitează siguranța și raza de independență a copiilor, de aceea amenajările de design (precum trecerile supraînălțate și îmbunătățirea vizibilității) ajută la reducerea efectelor negative.

PROGRESELE UE ÎN DOMENIUL CICLISMULUI: O MOBILITATE MAI ECOLOGICĂ, SĂNĂTOASĂ ȘI INCLUZIVĂ

Comisia Europeană a adoptat primul său raport privitor la progresele făcute după adoptarea Declarației europene privind ciclismul. Raportul confirmă rolul ciclismului ca modalitate de transport curată, accesibilă și benefică pentru sănătate.

Ciclismul ar putea contribui la combaterea sărăciei în materie de transport, oferind mobilitate cu costuri reduse. Recomandarea recentă a Comisiei invită statele membre să extindă infrastructura și să ofere subvenții pentru biciclete, biciclete electrice și biciclete cargo, în special pentru gospodăriile cu venituri mici.

Studiul „Cycling counts”, finanțat de UE, cartografiază infrastructura pentru biciclete. Rezultatele preliminare indică

peste 900.000 km de piste de biciclete în Europa, cu diferențe majore între regiuni. Noua rețea de puncte naționale de contact pentru biciclete (în 26 de state membre) și grupul de experți privind mobilitatea urbană au identificat peste 270 de măsuri.

În perioada 2021-2027, 4,5 miliarde de euro sunt alocate pentru ciclism, inclusiv 3,2 miliarde EUR din fonduri UE. Acestea vor duce la construirea sau modernizarea a peste 12.000 km de piste de biciclete. Se estimează că 1,3 miliarde EUR din cadrul PNRR sunt alocate pentru proiecte legate de ciclism.

Raportul subliniază necesitatea îmbunătățirii aspectelor precum logistica bicicletelor, parcare sigură, încărcarea în clădiri, transportul bicicletelor în trenuri,

infrastructura rezistentă la schimbările climatice și implicarea industriei.

Comisarul pentru transport durabil și turism, Apostolos Tzitzikostas, a declarat: „Ciclismul este mult mai mult decât un simplu mijloc de transport. Acesta contribuie la un aer mai curat, la comunități mai sănătoase și la orașe mai accesibile și mai prietenoase cu oamenii.”

La nivel național, inspirată de declarația europeană, Lituania a adoptat prima sa strategie pentru ciclism în 2024. România a alocat 250 de milioane de euro prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), ca un prim pas pentru crearea în viitor a aproximativ 3.000 de kilometri de piste noi.

Caseta

CIVINET ROMÂNIA este un proiect care face parte din CIVITAS INITIATIVE, finanțat din fonduri UE. Mai multe pe - civitas.eu.

Secretariatul CIVINET România este asigurat de Asociația Urban Survey Timișoara

Persoane de contact:
Violeta Mihalache
Tel: 0770.519.712

<http://civitas.eu/civinet/civinet-romania>

Mail: civinet-romania@civitas.eu

www.facebook.com/civinet.ro,

LinkedIn CIVINET ROMANIA

twitter.com/CivinetRomania

[YouTube/CIVINET ROMÂNIA](https://www.youtube.com/CIVINET_ROMANIA)

